

КОМУНІСТИЧНІ ПАРТІЇ РІЖНИХ КРАЇН.

(З доповіді т. Зіновєва на VI. пленумі Виконкому Комінтерну.)

Дня 17. лютого розпочався в Москві VI. пленум Виконавчого Комітету Комуністичного Інтернаціоналу. На цей пленум прибули делегати від 32-ох комуністичних партій різних країн. Разом прибуло 93 делегати, з них 23 делегати є членами поширеного Виконкому Комінтерну, а 14 кандидатів. З правом рішачого голосу 49 делегатів, а з правом дорадчого 44.

Рік праці партій Комінтерну.

З докладом про працю різних партій Комінтерну виступив т. Зіновєв.

"За минулий рік — почав т. Зіновєв — досягнуто значного успіху. Були звичайно і помилки. До таких помилок належить тактика німецької компартії під час останніх президентських виборів у Німеччині, тактика, що шкодила роботі не лише німецької компартії, а й Комінтерну. Головний успіх Комінтерну полягає в діяльності двох молодих компартій — англійської та китайської. Ці партії, хоч вони й невеликі, зробили масову роботу. За минулий рік ці партії зросли числом від 3 до 7 разів. Діяльність китайської компартії показала, що шлях комуністичних ідей та Комінтерну йде не тільки через західну Європу, але й на схід.

Чехословацька компартія — за час між п'ятим та шестим пленумом Виконкому Комінтерну проробила та пережила глибоку кризу правого ухвалу. Тепер вона одна з найцінніших секцій Комінтерну.

Французька компартія виявила велику активність і боролася зразково проти війни в Мароко та Сирії. Це єдина робітничая партія, що використала досвід світової війни й зробила з нього належні висновки. Загалом можна сказати, що французька компартія зуміє й зробити великий крок вперед.

Італійська компартія торік зуміла ліквідувати ультралівий ухвал і робити найдулжочою робітничою партією в Італії, не зважаючи на зусилля та переслідування фашистів. Вона має найбільше завдань залучити до себе широкі маси трудящого люду.

Найтяжчий був минулий рік для болгарської компартії, що втратила своїх найкращих борців. Та вже й зараз болгарська компартія починає вбивати в силу, мобілізуючи своїх членів.

В Польщі компартія, слід сподіватися, остаточно переборла внутріпартійну кризу. Нині в Польщі ми помічаємо надзвичайний розвиток безробіття та активний виступ безробітних. Польська компартія теж стала на шлях виконання своєї історичної ролі.

Комуністичні ідеї опановують маси.

Комуністичні ідеї — говорив т. Зіновєв — притягують далі все більше уваги та симпатії серед трудящого люду. Про це великою мірою свідчить жадання європейських робітників відвідати С.Р.С.Р. та познайомитися з соціальним будівництвом. Можна ствердити, що за минулий рік нова хвиля прихильності до С.Р.С.Р. та Комінтерну захопила робітництво цілого світу. Крім успіхів Комінтерну слід зазначити також і перші успішні кроки Селянського Інтернаціоналу.

Кризи компартій — кризи зросту.

Серед селянства всіх країн проводиться велика робота. Комуністичні партії починають звертати велику увагу на роботу серед селянства. Як що уважно розглянути кризи, що траплялися серед компартій, то доводиться зробити висновок, що це були кризи не занепаду, а лишньої зросту цих партій. Таке явище ми помічаємо в Чехословаччині.

Тов. Зіновєв зазначає, що внутріпартійні кризи пережиті деякими секціями Комінтерну, від часу останнього поширеного пленуму, це були кризи зросту. Доводі зазначити надзвичайно успішне переборення правого ухвалу чехословацької партії, де група Бубника просто звелася на ніщо, а сама партія з середини й зовні змінилася й остаточно заняла місце найдулжочою робітничою партією в Чехословаччині. Тов. Зіновєв висловлює велику певність, що цей розширений пленум знайде правдиві шляхи, щоб остаточно ліквідувати внутріпартійні кризи.

Численні жертви компартій в боротьбі.

Тов. Зіновєв нагадує, що власне за минулий період жертв білого терору в капіталістичних країнах були надто численні. Дані МОДРУ свідчать, що за останній рік число зарештованих революціонерів досягло 40 тисяч осіб, число поранених під час різних виступів робітничої класи — 13 тисяч осіб, а число вбитих та невідомо замучених — 4,300 осіб. "Розширений пленум Виконкому Комінтерну — говорить т. Зіновєв — посилав палке комуністичне привітання всім товаришам, що томляться по тюрмах капіталізму."

Стабілізація капіталізму лише відносна й тимчасова.

Як що минулий поширений пленум зазначав відносно стабілізацію капіталізму, а капіталістична преса раділа з приво-

ду цього визнання, даного Комінтерном, то теперішній пленум Виконкому Комінтерну має всі підстави, ґрунтуючись на багатому фактичному матеріалі минулого часу, підтвердити та підкреслити тимчасовість, відносність цієї "стабілізації".

Більшовізація компартій.

Дане попереднім пленумом гасло більшовізації компартій, що з нього глузувала і буржуазія і соціал-демократична преса, цілком себе виправдало й сприяло зміцненню та зростові впливу компартій у великій мірі перетворилося в життя. Пленумові доведеться найважливіше обмірковувати та розв'язати тези до політичного становища, ухвалені в основі президією Виконкому Комінтерну. Тов. Зіновєв підкреслює, що це є в цих тезах, на ті обставини, що за минулий рік компартії зміцнили всіма сторонами та що вони здобили великий перелом "дитячих хвороб" комунізму. Отже через це вони можуть стати самостійними та можуть розвинути в себе справжню більшовізьку внутріпартійну демократію на непорушних основах демократичного централізму. Зви-

чайно, вплив Всесоюзної Комуністичної Партії, яко найдулжочої секції Комінтерну, що має багатющий історичний досвід, буде найважливішим на довгий час. За 6 до 7 років існування братніх партій вони самі придбали цінний історичний досвід, вони вбилися в силу й повинні придбати більше самодіяльності та самостійності, а також і взяти більше участі в розв'язанні питань, що стосуються до цілого Інтернаціоналу.

Комінтерн вірний лєнінізму.

Тов. Зіновєв заявляє, що Пленум і компартії своєю роботою доведуть всю безпідставність та безглуздість наклепів та вигадок, поширених буржуазною та соціал-демократичною пресою, про якийсь "звиг в право" Комінтерну. Комінтерн, заявляє т. Зіновєв, не зрушиться ні в право, а ні в бік ультралівих ухвал, а є і надалі буде тим самим Комінтерном, яким його утворив Лєнін. Поширений пленум піде шляхом показанням 4. Конгресу Комінтерну, що цілком себе виправдало. Комінтерн та поширений пленум його Виконкому зостануться завжди вірними лєнінізму.

ПАТРІОТИЧНА ПЕРЕЗВА.

В Едмонтоні, як і всюди, є патріотів ріжного сорта, але всіх їх єдиноедин ідеал — доллар. Він їх єдиноедин розв'язує. Як почують доллар — дають єдиноедин: "ширий Українець", кашан, не робить ріжничий, щоб тільки "обняти меншого брата", а обнявши, забрати його доллари. Як тільки доллари починають напливати, починають ділитися й сваритися.

Сформувалося в Едмонтоні "Українське Іміграційне й Колонізаційне Товариство". Сформували його "шкіри Українці" з кашанами ще весною 1925 року. Мовляв, будемо спроваджувати в Галичину християн, тим самим звільнити там землі Маурама, а тут будемо колонізувати Канаду й не без того, щоб нам щось не перепало.

Склали статута. Вступна членська вkladка \$20.00. Почали старатися, щоб заінкорпорувати це товариство. Ходили й писали до провінціального та діманіального урядів, дуже спішили, бо жаль було тратити час, але уряд ніяк не хотів видати чартеру. Вони й не дивились в це "Українське Іміграційне й Колонізаційне Товариство" не вірили й самі ініціатори й ні один з них не склав вступної вkladки в сумі \$20.00. Вони хотіли перше на цьому товаристві заробляти, а не давати.

Почалася робота... як в пєтлорівській рєспубліці — кожний на власну руку. Протя-

гом пєтлорівського товариства зібрав \$10.00 членських вkladок і то від фермерів, а не від тих, що його заснували. Нарешті урядові скликали в жовтні членські збори і... розв'язали товариство, продавши меблі Я. Гаврилякові. Але Гавриляк зробив в "Нашому Поступі" заяву, що товариство живе, хоч його голова, І. Слюсар, і Т. Дауців ще перед тим заявили на шпальтах "Нашого Поступу", що товариство вже "со святими упокой".

Не признає розв'язання — каже Гавриляк і "дапоп". Аж чує, що в неділю, 21. лютого, відбудеться в салі бурси Грушевського в Едмонтоні відічит І. Слюсара на тему "наші невдачі". Думаю, треба піти почути, що там за "наші невдачі". Головував Залізник, — промовляв Слюсар. (Ви вже даруйте, товариші, я по старій методі: хто головував, хто відічит давав, що питання ставив і т. д., щоб було все ясно.) Починає Слюсар відічувати оце саме "Іміграційне й Колонізаційне". Так відічує, що деякі його члєни сидять, як на голках. Викриває Слюсар такі "задеаочки", що люде й носами слухають, а наші патріоти, аж підскакують, наче їх хтось шпигав в грєшнє тіло.

Нарешті не витерпів. Прорвало їх. Посипалися "комплєменти", почали вказувати один на другого хто й за що гроші брав і кожний який доказ більшої вєрґості підкрєплюва-

ли такими патріотичними словечками, що Шевченко й Фрєнко на портрєтах очі заллючили. От-такі о — "комплєменти" сипалися: "ви, пане, свиня", "пан дурєнь", "брєшеш, пане, як собака".

А що була пізна' пора, то рішили докінчити виставу на другу недєлю. Тільки замєць відічув Слюсара, має виступити хтєсь з його противників. Слюсарові й його сторонникам склєдали, щоб прийшов, мовляв, ти нас нині забавляв, а на другу недєлю ми будєм тебе.

Недєля, 28. лютого, по полудні, та сама саля при бурсі Грушевського. Думаю, починануть по полудні, певно довга буде комєдія. Головує Шевчинський, великий прихильник панщини України. Відкрив виставу. Виступає Ю. Кузик і заявляє, що буде опрокєдати все, що говорив пан Слюсар минулої недєлі. Все те неправда, що говорив пан Слюсар минулої недєлі, каже Кузик. Нині тут буде моя правда і я маю тут право говорити, бо я заплатив що салю. Голоси з салі: "Ти спорт за людські гроші". Сміх. Кузик говорить. Люде слухають, тільки час від часу чути з салі: "неправда", "пан брєше", "най пана шлях трафить".

Один з панів заявляє, що урядовці того товариства брали по \$25.00 за виповнення аплікації. Пан Рурик заявляє: "Я був його члєном і не знав, що товариство продане". Голос з салі: "Як ти міг бути члєном, коли його статут вимагає \$20.00 вступного, а тут всего є лише зложено \$10.00 і то їх склали дєсять фермерів по \$1.00?" В салі смєх. Пан Михайлишин гукає: "Ми, Українці, не доросли ще до такої праці!" Хтєсь другий: "До якої? До такої що з других брати долари і не сваритися за них між собою?" Знову смєх. (Дуже смішні люде.)

Аж вєтає адвокат Михайлюк. Все стихло. Сказано, авторитєт-бє говорити. Говорить: "Панове, майте розум, між нами є такі люде, що використанє не і тоді, коли ми погодимося і знову схочемо щєсь будувати, то вони нам перешкодять, маючи проти нас такі факти. Ми вєс-ж таки порозумємося, а це наше порозуміння буде зужите проди нас".

Не поміг і авторитєт. Комплєнти сипались далє. Я опустив салю, бо було вже пізно і пішов до Укр. Роб. Дому, де відбувалося масове вєчє віділу Робітничого Запомогєвого Товариства. Коли прийшов, промовляв робітничі промови про значіння організації, солідарності між робітниками, а про значіння Р.З.Т. для робітників з'єкрема. Того вєчєра вивисало до відіду Р.З.Т. в Едмонтоні поверх 50 нових члєнів.

Око.

Едмонтон, Алта.

3 поля науки і техніки

СМЕРТЬ НА ВЕРШКУ ІВЕРЕСТУ.

Іверест — найвищий гірський верх не тільки в найбільших азійських горах, Гімалєях, але на цілій земській кулі. Його висота вносить 8,880 метрів.

Тоді, коли майже всі великі верхи земської кулі стали доступні для цікавої людини, бо на кожному з них бодай раз станула людська стопа смєлого дослідника, то Іверест у своїй гордїй і величній висоті залишився досі недоступним і не дослідженим, струтивши безцєремєнно у пропасть смерти тих смєльчаків, що вважили його замір вирвати йому таємницю закритого вічним снігом верха.

Минулого року англійська експедиція порішила дістатися на верх Івересту. Після того прийшли вїстки про невдачу експедиції, про смерть двох дослідників і справа заглухла.

Шойно недавно вийшла в англійській мові книжка, що містить в собі дєвєник одного з члєнів згаданї експедиції. Автор книжки, Оєдль, так описує останню хвилину:

"Високо на сніговій горі, звідки було вже тільки пару кроків до верха, бачу рухливу точку, що наближається до найвищої скали. Друга посувається за нею. Вкінці перший вийшов на верх. З увагою слїдив я за тою подїєю. Після того те місце закрили хмари і я не бачив чи другий теж вийшов.

Від тої хвилі я вже не бачив обох смєльчаків. Решта члєнів експедиції розтаборилась у стїп лєдєвиц. Всі сподївалися мандрівників як найкєрше другого дня ранком, бо вони мали з собою шатро і харч на два днє. Все таки ніч в долїшньому таборі пройшла безсонно.

Другого дня ранком слїдили ми дальновидами за шатром над нами. Бо було постановлено, що вони розібють шатро з нашої сторони, щоб ми не страждали їх з очей. В дійсности відшукали ми сїру точку на високому, сніжному полї. То було їх шатро. Але хоч як довго ми дивилися ніщо там не рухалося. Ми не замітили найменшого поруху, отже вони ще не почали сходити вниз."

Минуло пів дня, а Мєлор і Ірвін — так звалися смєльчаки — не вернули. Оєдль рішив піти їх шукати. Видрапавшися, як мїг, найвище і кликав з усіх сил, але не діставав ніякої відповіді. Коли вони ще не зійшли вниз і на поклик не показувалися шатра, то був знак, що вони не живуть. Щоби не наражати на небезпєку цілої експедиції, всі вирішили лишити обох товаришів їхній судбї і вернути назад.

Після обчислень члєнів експедиції, на якїм бачили в останнє Мєлор і Ірвін, мали вони яких 480 метрів дороги, яку вони певно зробили за три години, а тим самим вони певно здобули верх Івереста.

Найбільшою небезпєкою на горі Іверєсті — то сон, як каже один знавчє таких справ. Мєлор і Ірвін заскочили на верхи горі ніч і їх переміг той небезпєчний ворог. Сон на такій висоті і серед такого зимна мусить бути смертоносний.

ІЗ ЦАРСЬКИХ ТАПН.

В 1925 році припадали соті роковини повстання російських декабристів. Радянський уряд поручив єнергїчно шукати документів, що торкаються історії Росії подїї. При тїй нагоді віднайдено між іншими записки декабриста Брїгена з докумєнтами про походження царя Павла I. Брїгєнові на спільку з декабристом Дїєнєвєном удалос доказати, що Павло I. не лише не був сином царя Петра III, що давно було звєсно, але не був також сином Катєрини II. Дитина Катєрини прийшла на світ нежива, але її заступила дитиня, що наближається до Катєрини під Фраєйєнбєрґом. Катєрина II. немилосєрєно усувала тих, котрі знали цю тайну. В 1846 році Микєла I. довідався, що правдиву історію його роду знають декабристи в Сибїрі і т. зв. III. відділ царської канцєлярїї. Він зарядив слїдство, але воно не дало вислїду.

УВАГА, ОТТАВА І ОКОЛИЦІ.

Драматург при відділі ТУРФДім в Оттаві, Онт., відіграє в недєлю, 21. березня, в У.Р.Д. славу драму М. Ірчана п. н.

РОДИНА ШТКАРІВ.

Приходїть на це представлення громадо. Воно транє вєчє по цілій Канаді. Драматург докладає старин, щоб воно випало як найкєрше. Приходїть, щоб відтак не жалували. Початок точно в годині 8.30 вєчєром. Вступ за добровільними датками.

ПРИХОДІТЬ НА ЛЄКЦІЮ.

Одним повідомєняється всїх члєнєвнє Відділу Жїночї Секції в Вінпїєгу, що в понєдїлок, дня 15. березня (марта) т. Д. Пристань вїгєдосїть в салі Укр. Роб. Дому лекцію на тему "Шевченко і його значіння для працюючих".

Початок лекції в годині 8.30 вєчєром.

Товариші! Не забудьте прийти на лекцію та почути слово правди про великого гєнійного-поєта понєволєних трудящих мас.

ЛЄНІН В ЖОВТНЄВІЙ РЕВОЛЮЦІЇ.

(За редакцією В. Чубаря.)

(Продовження.)

Навожу ї-в обробленому вигляді. Викинуто повторення, скупчення зайвих слів, — взагалі все те, що походило від невідсонадєної техніки:

— "Зараз по апарату підїйте один з члєнів уряду.

— Почекайте.

— До якої ви партії належите, й чи є ви представник матрозьких та салдатських частин?

— Я соціалїст-рєволюціонер і зо мною ще один товариш-бїльшовик.

— З вами хочє розмовляти Лєнін від імені рєволюційного уряду.

— Прохаєм, що має передати?"

РОЗМОВА ЛЄНІНА.

Лєнін. Чи можете ви розмовляти від імені краєвого комітєту армії та фальоти?

— Звичайно, могу.

Лєнін. Чи можете ви негайно вислати до Петроґраду велику скількість мїноносцїв та озброєних пароплавів?

— Зараз покличемо голову Центробалту, бо справа має суто-морський характер... Що у вас нового в Петроґраді?

Лєнін. Є відомості, що вїєська Керєнського підїшли й захопили Гатчину. З огляду на те, що частина петроґрадського вїєська стоїла на те, треба яко мога швидчє дати найсильнїшу допомогу.

— А ще що?

Лєнін. Замєць запитання "ще що", я чекаю на заяву про бажання йти й воювати.

— Та це, здається, повторювати не треба, ми заявили про своє рєшєння. Отже все буде зроблено як слїд.

Лєнін. Чи маєте ви запаси рушниц та кулеметів і скільки?

— Тут голова краєвого комітєту вїєськового відділу, тов. Михайлов. Він вам скажє про армію Фїнляндїї.

Розмова тов. Михайлова з Лєніном.

— Скільки вам потрібно баґнетів?

Лєнін. Ми потребуєм максїмум баґнетів, але тільки з людьми вірними, які готові воювати. Скільки маєте таких люде?

— Біля п'ятьох тисяч. Можна надіслати негайно таких, що будуть битися.

Лєнін. За скільки годин можна ручитися, що вони будуть в Пітерї, як-що їх відіправити негайно?

— Найбільш за двайцять чотирі години, рахуючи від цього часу.

Лєнін. Сухим шляхом?

— Залїзничє.

Лєнін. А чи можете ви їх забезпєчити харчєм?

— Так, харчє баґато. Є також 356 кулеметів. Можна надіслати з відповідними служниками без перешкоди для нас, а також і невелич-

Розмова голови Центробалту з Лєніном.

Лєнін. Скільки ви можете надіслати мїноносцїв та озброєних пароплавів?

— Можна надіслати один лінійний пароплав "Рєспубліку" і двох мїноносцїв.

Лєнін. Чи буде їх так само забезпєчено харчєм?

— У флотї харч є і ми дамо їм його.

Запєняю, що всі мїноносцї та лінійний пароплав, що надіслаемо, виконануть свою справу оборони рєволюції.

Будьтє певні, надішлємо озброєну силу. Будє виконано бє заперечє.

Лєнін. За скільки годин?

— Максїмум за вісімнадцять годин.

Чи необхїдно надіслати зараз?

Лєнін. Так, уряд абсолютно певний, що необхїдно надіслати негайно з тим, щоб лінійний пароплав увїйшов в морський канал яко мога ближчє берега.

Лїнійний пароплав увїєляє з себе велике судно з двайцїтцєлевими гарматами: воно не може стати близько берега. Його тоді можна буде взяти големи руками. А для цього існують мїноносцї з дрібною артилерїєю та кулеметами. Що до лінійного пароплаву, він повинен стояти, приблизно, на рейдї, або поруч з креєсером "Аврєра", бо його артилерїя стрїляє на п'ять верств. Взагалї, що справу виконануть матрозї з командним складом.

Лєнін. Мїноносцї повинні увїйти в Нєвубїя сєла Рїбачького, щоб захїщати Микєлаївську дороґу і всі підступи до неї.

— Добре, все буде виконано. Що ще скажєтє?

Лєнін. Чи є радїо-тєлєґраф на "Рєспубліку" і чи може він зносїтися з Пітером під час подорожї?

— Не тільки на "Рєспубліку", але й на мїноносцї, які мають зносїти з Ейфєлєвою баштою. Взагалї, запєняю, що все буде гаразд.

Лєнін. Отжє, ми можемо бути певні, що всі зазначєні судна негайно вирухають?

— Так, можетє. Зараз ми дамо негайні розпоряджєння для того, щоб зазначєні судна були свєчєсано в Петроґрадї.

Лєнін. Чи маєте ви запаси рушниц з набоями. Надіслайте яко мога бїльш.

— Є, але небаґато на суднах; що є — надішлємо.

Лєнін. До побачєння. Вітаю.

— До побачєння. Хто саме розмовляє? Скажїть їмя.

Лєнін. Лєнін!

— До побачєння! Починаєм виконувати.

(Далє будє.)

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ
найновїшу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАНА
КАРПАТСЬКА НІЧ
що недавно вийшла з друку? Якщо немає її ви самі, або ваші знайомі, то поспрашуйте купити, а будєте мати морську книжку в хатї. Не тратьте вона вартості навіть тоді, як ви перєчитаетє її. Це довга повїсть з воєнних часів в Галичинї і з життя робїтництва в Америкї. Коли читаетє, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не перєчитаетє до кінца.

Письменник М. Ірчан сам перєжив вїйну і вїрно описує всі страшні подїї в старому краю. Читачи "Карпатської нїч" в рївночасно баґато вчїтєся і то в найбільш приступний спєсїб, бо цілє книжка написана незвичайно зрозумїлою мовою. Надрукована вона на найкєршому паперї, окладнина з артистичним малюнком в двох кольорах. КУПІТЬ, А НХОДИ НЕ ПОЖАЛІСТЄ! РОЗПОВСЮДНОЮТЄ СКРїЗЬ ЦЮ КНИЖКУ.

Вислєвають книжки за попередним надісланням грошей. ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ. Замовлення з грїшми посилати на таку адресу:
Українian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.